

Celem badania jest wskazanie podobieństw i różnic między sprawozdawczością zakładów ubezpieczeń sporządzana na potrzeby statutowe i dla potrzeb wypłacalności. Uwaga zostanie zwrócona przede wszystkim na zasady ujmowania i wyceny wybranych grup aktywów i zobowiązań. Wprowadzenie nowych regulacji w zakresie wypłacalności zobowiązuje zakłady ubezpieczeń do prowadzenia podwójnej sprawozdawczości, w zależności od celu jakim ona służy.

VLC 657

find similar papers at core.ac.uk

provided by Institutional Repository of Vadym Hetma

бюджетних установах та економічного аналізу,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

УЗГОДЖЕНІСТЬ КОНЦЕПЦІЙ І ОЦІНОК ПРИ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

В умовах міжнародної стандартизації фінансової звітності важливою є аналітична інтерпретація показників фінансової звітності користувачами. Розвиток фінансової звітності підпорядковується змінам економічних відносин в кожній окремій країні для забезпечення користувачів достовірною інформацією. Водночас з розвитком фінансової звітності повинна удосконалюватися і методологія аналізу, як функція управління, а можливо і формування спільної парадигми обліку і аналізу Фундаментальним базисом її розуміння та аналітичної інтерпретації є концептуальні основи, вимоги, принципи формування звітності суб'єктів господарювання, що суттєво поліпшує регулювання, генерування і поширення корисної для користувачів інформації про діяльність підприємств.

Для розвитку і зростання корисності фінансових звітів Радою міжнародних стандартів бухгалтерського обліку у 2010 році переглянуто і змінено концептуальні основи (1989 р.), які повинні гармонізувати регулюючі положення для застосування особами, які складають фінансові звіти і користувачам. В оновлених розділах концептуальних основ систематизовано: а) мету фінансових звітів; б) якісні характеристики, які визначають корисність інформації, наведеної у фінансових звітах; в) визначення, визнання та оцінку елементів фінансових звітів; г) концепції капіталу та збереження капіталу

При формуванні показників фінансової звітності увага акцентується, передусім, на концепції капіталу та виборі оцінки елементів фінансових звітів, що визначить певну облікову модель фінансового звітування. У передмові концептуальної основи зазначено: «Фінансові звіти у своїй більшості складаються відповідно до моделі бухгалтерського обліку, яка базується на очікуваному відшкодуванні історичної собівартості та на концепції збереження фінансового капіталу». Концептуальна основа передбачає застосування ряду облікових моделей і встановлює основи оцінки елементів фінансових звітів: історична, поточна собівартість, вартість реалізації (погашення) та теперішня вартість. Оцінювання (оцінка) — це процес визначення грошових сум, за якими мають визнаватися і відображатися елементи фінансових звітів. Під обліковою оцінкою розуміється результат професійного судження стосовно вірогідного розрахунку вартості активів, зобов'язань, капіталу, доходів, витрат або їх характеристик і властивостей з урахуванням невизначеності існуючих умов чи майбутніх очікувань і неможливості їх абсолютного визначення. Точність розрахункових вимірів забезпечує математична процедура, а не впевненість, що результати економічних явищ або подій достовірно відображені у фінансовій звітності. Саме оцінка є найважливішим фактором, що забезпечує достовірність інформації про основні елементи, що безпосередньо пов'язані з визначенням фінансового стану в балансі, — активи, зобов'язання та власний капітал. Елементами, які безпосередньо пов'язані з оцінкою діяльності в звіті про прибутки та збитки, є доходи та витрати. Так, витратами звітного періоду визнаються або зменшення активів, або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства (за винятком зменшення капіталу внаслідок його вилучення чи розподілу власниками), за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені; дохід визнається під час збільшення активу або зменшення зобов'язання, що зумовлює зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків учасників підприємства), за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена. У першу чергу, вимоги щодо розкриття інформації у фінансовій звітності забезпечують достовірність оцінки активів і зобов'язань, які відповідно вплинуть на показники — капітал, доходи і витрати, що узгоджується із оцінкою цих елементів і концепціями капіталу. Концепція збереження фізичного капіталу вимагає прийняття основи оцінки за поточною собівартістю, а концепція збереження фінансового капіталу не вимагає застосування певної основи оці-

нки і залежатиме від типу фінансового капіталу, який суб'єкт господарювання прагне зберегти. Загалом вважається, що суб'єкт господарювання зберігає капітал, якщо на кінець звітного періоду сума капіталу не перевищує суми капіталу на початок періоду, в іншому разі, якщо суму перевищення встановлено, то це є прибутком. Згідно з концепцією збереження фінансового капіталу, за якою капітал визначається у номінальних грошових одиницях, прибуток відображає зростання номінального грошового капіталу за певний період. Якщо концепція збереження фінансового капіталу визначається в одиницях постійної купівельної спроможності, то прибуток відображає збільшення інвестованої купівельної спроможності за певний період. Згідно з концепцією збереження фізичного капіталу, за якою капітал визначається у фізичній виробничій потужності, прибуток відображає зростання капіталу за певний період. Найпоширенішою є модель обліку, що базується на фінансовій концепції капіталу. За цією концепцією капітал розглядається як вартість чистих активів або власного капіталу підприємства, а прибуток обчислюється як приріст чистих активів на кінець звітного періоду за вирахуванням будь-яких виплат засновникам. Такий підхід забезпечує контроль зберігання капіталу у фінансовій формі. За основу оцінки статей звітності береться фактична вартість, що склалася у результаті попередніх господарських операцій, тобто історична собівартість.

Таким чином, концепції відповідно до Концептуальних основ фінансових звітів узгоджуються з обліковими оцінками. Сукупність вибору концепції і відповідних оцінок елементів фінансової звітності встановленню методологічного підходу до розкриття інформації у фінансовій звітності та підвищенню розуміння методики формування основних фінансових показників та їх аналітичній інтерпретації, що сприятиме ефективності економічних відносин, поживавленню інвестиційних процесів.